

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SVMMO PON=||TIFICE,|| QVINQVE LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

V. Explicatur secunda Demonstratio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53860)

Adde vltimò : non esse absurdum , si concedamus Dominum propriè ; Apostolum figuratè esse loquentum. Rationes enim, quibus cogimur Domini verba in propria significatione accipere, non eandem vim habent, si accommodentur ad verba B. Pauli ; præsertim cùm Dominus de re futura, Paulus de præterita sit loquutus.

CAPVT V.

Explicatur secunda demonstratio.

SECUNDA demonstratio sumitur ex altero signo antecedente tempora Antichristi, quod erit **DESOLATIO** omnimoda Romani Imperij. Sciendum est enim, Romanum Imperium tandem diuidendum in decem Reges, quorum nullus erit vel dicetur **Rex Romanorum**, etsi omnes occupabunt prouincias aliquas Romani Imperij : sicut modò Rex Gallia, Rex Hispania, Regina Anglia, & fortè aliqui alij tenent partes Romani Imperij ; & tamen non sunt Romani Reges, vel Imperatores : donec autem hoc non fit, non potest Antichristus venire.

Probat hoc **I R E N A E V S** lib. 5. ex Daniele, cap. 2. & 7. & ex Apocal. cap. 17. Nam cap. 2. Danielis describitur successio precipuorum regnorum vsq; ad finem mundi, per statuam quandam: cuius caput aureum, significat primum regnum ; id est, Assyriorum: Pectus argenteum, est regnum secundum; id est, Persarum: Venter æneus, regnum tertium; id est, Græcorum: Tibia ferrea, regnum quartum; id est, Romanorum : quod longissimo tempore fuit bipertitum ; sicut tibiae duæ sunt, & longissima. Porro ex duabus tibiis, oriebantur decem digiti, & in eis tota illa statua desinebat ; quia videlicet Romanum Imperium tandem in decem Reges diuidendum erat, quorum nullus erit Rex Romanorum, sicut nullus digitus est tibia. Iam verò capite 7. clarissimè Daniel per quatuor bestias eadem quatuor regna designat, & addit, ex vltima bestia proditura decem cornua, quæ decem vltimos Reges significant, qui orientur quidem ex Romano Imperio, sed non erunt Romani Imperatores; sicut cornua ipsa oriuntur ex bestia, sed bestia ipsa non sunt.

Denique Ioannes cap.15. Apocal. describit bestiam cum septem capitibus, & decem cornibus, super quam mulier quaedam sedebat, & explicat mulierem esse urbem magnam, quae sedet super septem colles, id est, Romam. Septem capita septem illos montes, & etiam septem Reges, quo numero intelliguntur omnes Romani Imperatores. Decem cornibus esse decem Reges, qui vno tempore simul regnabunt, & putemus hos fore Romanos Reges, addit; quod hi Reges diebus habebunt fornicariam, & desolatam facient; quia inter se diuident Romanum Imperium, vt illud penitus destruant.

Deinde idem probatur ex Paulo 2. Thessal. 2. vbi dicit: *Nunc quid detineat scitis, vt reueletur in suo tempore, tunc veniet qui nunc tenet, teneat, donec de medio fiat, & tunc reuelabitur ille iniquus, &c.* Vbi Paulus non ausus aperte scribere de euersione Romani Imperij, quod tamen aperte illis coram explicauerat, sic loquitur, & sensus est; Scitis, quid impediatur aduentum Antichristi. Dixi enim vobis Romanum Imperium impedire, quia non sunt adhuc impleta eius peccata, & non ante veniet Antichristus, qui hoc imperium propter sua peccata tollat e medio. Ideo qui nunc tenet Romanum Imperium, teneat; id est, regnet, donec de medio fiat, id est, aboletur, & tunc reuelabitur ille iniquus. Ita exponunt *Gregorius* & *Latini*. *CYRILLVS* Catechesi 15. de hoc loco dicit: *Veniet, inquit, praedictus Antichristus, cum impleverint tempora Romani Imperij.* *CHRYSOSTOMVS* in hunc locum: *Quando, inquit, e medio sublatum fuerit Imperium Romanum, tunc veniet Antichristus.* Similia habent *Theophylactus* & *Oecumenius*.

Ex Latinis. *TERTULLIANVS* in Apolog. cap. 32. dicit Christianos orare pro diuturnitate Romani Imperij, quod sciant illo Imperio euerso, imminere orbi summam calamitatem. & *LACTANTIUS* lib. 7. cap. 15. explicans ea quae praecedent Antichristum & mundi finem: *Romanum, inquit, imperium, quo nunc regitur orbis (horret animus dicere, sed dicam quia futurum est) tolletur de terra, & Imperium in Asiam reuertetur, ac rursum Oriens dominabitur, atque Occidentis seruet.* *Ambrosius* in 2. Thess. 2. post defectum & abolitionem Romani regni venturum dicit Antichristum.

HERO-

HIERONYMVS quæst. II. ad Algafiam, eundem locum Pauli enarrans: *Nisi venerit, inquit, discessio primum, et omnes Gentes, quæ Romano Imperio subiacent, recedant ab eis; Et nisi fuerit Romanum Imperium antea desolatum, Et Antichristus præcesserit, Christus non veniet: tantum et Romanum Imperium, quod nunc uniuersas Gentes tenet, recedat, Et è medio fiat, Et tunc Antichristus veniet.* Denique AUGUSTINVS lib. 20. de ciuit. Dei, cap. 19. sic eundem locum exponit: *Tantum qui modo imperat, imperet, donec de medio fiat; id est, de medio tollatur, Et tunc reuelabitur ille iniquus, quem significari Antichristum nullus ambigit.*

Quod autem hoc signum non sit impletum illis temporibus, quibus Transyluani Antitrinitarij dicunt venisse Antichristum; id est, circa annum C C. patet: quia tunc maxime florebat Romanum Imperium, & diu postea floruit.

Quod etiam non sit impletum vnquam hæctenus, patet; quia adhuc manet successio, & nomen Imperatorum Romanorum; & mirabili prouidentia Dei, quando defecit Imperium in Occidente, quod erat altera tibiæ statuæ Danielis, mansit incolume Imperium in Oriente, quod erat altera tibiæ. Quia verò Imperium Orientis destruendū erat per Turcas, vt nunc factum videmus; iterum Deus erexit in Occidente priorem tibiæ; id est, Imperium Occidentale, per Carolum Magnum, quod Imperium adhuc durat.

Neque obstat, quod Roma ipsa iuxta Ioannis vaticinium quodammodo ceciderit, & Imperium amiserit. Nam Imperium Romanum sine vrbe Roma bene consistere potest; & dici Romanus Imperator, qui Roma caret: modò succedat alteri Romano Imperatori in eadem dignitate & potestate, siue plures, siue pauciores prouincias sub Imperio suo habeat. Alioqui nec Valens, nec Arcadius, nec Theodosius iunior, nec alij eorum successores, vsq; ad Iustinianum, qui omnes Romanæ caruerunt, Romani Imperatores dici potuissent. Nec etiam Carolus Magnus, & successores, qui etiam vrbe Romana potiti non sunt, vnquam fuissent Imperatores; quod falsum esse, ex duobus patet.

PRIMUM, quia hac sola de causa Imperator, qui nunc est, præcedit omnes Christianos Reges, etiam se alioqui maiores, & potentiores. DEINDE, quia constat, consentientibus

Romanis, Carolum Imperatorem creatum, teste Paulo Diacono, lib. 23. rerum Romanarum; & ab ipso Græco Imperatore, per legatos Imperatorem salutatum, teste Adone in Chronico anni DCCC. X. à Persis atque Arabibus, ut Imperatorem muneribus ornatum, teste Othone Frisingensi, lib. 5. cap. DENIQUE, Lutherani gloriantur se tres Principes habere electores Romani Imperatoris. Proinde negare non possum quin adhuc Romanum Imperium duret.

Rectè igitur Orosius lib. 2. cap. 4. comparans Babylonicum Imperium cum Romano, dicit; Deum longè mirius egisse cum Romanis, quàm cum Babyloniis. Nam post annos M.C. LXIV. ex quo Babylon condita erat, vno die capta est Babylon capit Imperij, necatus est Imperator, & Imperium deletum destructumque est. At post annos totidem; id est, M.C. LXIV. ex quo cœpit esse Roma, capta est Roma à Gothis sed incolumi Imperatore Honorio, qui tunc rebus præerat, & saluo Imperio Romano.

n inclinatio sufficit.
Hinc apparet deceptio aduersariorum. Illi enim putabant sufficere inclinationem Romani Imperij ad Antichristi aduentum: sed Paulus, Ioannes, & Daniel, & Patres, Irenæus, Cyrillus, Chrysostomus, Theophylactus, Oecumenius, Terentianus, Lactantius, Ambrosius, Hieronymus, Augustinus, non inclinationem, sed desolationem dicunt necessariam.

obj.
Sed OBJICIUNT Lutherus, Illyricus, & Chytræus, hæc demonstrationem pro se maximè facere; nam prædictum narrat à Ioanne in Apocalyp. 13. Bestiam, quæ Romanum Imperium significabat, vulnerandam ad mortem, & ab Antichristo iterum sanandam; quod sanè tunc factum est, cum Papa Imperium Occidentale, quod iam ferè perierat, iterum instaurauit, collato in Carolum Magnum titulo ac dignitate Imperatoris. igitur ex hac ipsa translatione seu instauratione Imperij manifestè colligitur, Papam Romanum verè esse Antichristum. Vide Illyricum in libro contra primatum Papæ & Cent. 8. cap. 10. col. 751. & Chytræum in cap. 13. Apocal. Confirmat hoc argumentum Illyricus ex Ambrosio, qui explicans verba B. Pauli 2. Thess. 2. dicit Antichristum redditurum Romanis libertatem; sed sub suo nomine: quod Papa, videtur fecisse, cum Imperatorem Romanis creauit, qui tamen à se dependeret.

RESPON-

RESPONDEO; apud Ioannem nusquam legimus ab Antichristo sanandam bestiam, quæ Romanum Imperium significabat; sed hoc legimus, vnum ex capitibus bestię moriturum, & paulò post iterum resurrecturum, opera Draconis; id est, Diaboli. id quod omnes ferè veteres exponunt de ipso Antichristo, qui finget se mortuum, & arte diabolica iterum se ipse excitabit, vt imitetur veram Christi mortem & resurrectionem, & eo modo plurimos seducet.

Ita exponit B. GREGORIUS lib. II. epist. 3. necnon Primasius, Beda, Haymo, Anselmus, Richardus, & Rupertus in cap. 13. Apocal. Et textus ipse cogit planè, vt per illud caput Bestię, quod mortuum erat & reuixit, non intelligamus Carolum Magnum, sed Antichristum. siquidem illud caput, vt Ioannes scribit, potestatem habuit solum mensibus quadraginta duobus; & blasphemabat Deum, & eos qui in cœlo habitant; & imperauit in omnem tribum, & populum, & linguam, & Gentem; & adorauerunt illud omnes, qui habitant in terra. quarum rerum nullam vidimus, nec legimus in Carolo Magno, aut in aliquo successorum eius. Regnauit enim Carolus diutius quàm mensibus quadraginta duobus; nec Deum & Sanctos blasphemabat, sed eos potius mirificè coluit, & pietatem eius multi successorum eius imitati sunt.

Denique, nec ipse Carolus, nec vllus successorum eius, in omnem tribum, populum, linguam, & Gentem Imperium habuit; vt omnibus notum est. Porrò S. Ambrosius non ait nouum Romanum Imperatorem ab Antichristo creandum fuisse, quod Papa fecit; sed euerso Romano Imperio libertatem Romanis restituendam, quod Papa fecisse non legitur.

CAPVT VI.

Explicatur tertia demonstratio.

TERTIA demonstratio sumitur ex aduentu Henoch & Helię, qui adhuc viuunt; & ad hoc viuunt, vt venienti Antichristo se opponant, & conseruent electos in fide Christi, & tandem Iudæos conuertant: quod tamen certum est nondum esse implerum. Quatuor Scripturę exstant de hac re. PRIMA, Malachię 4. *Ecce ego mittam vobis Heliã Prophetã, antequam veniat*

22 3

dies